

Få endringer i statsbudsjettet for 2011

Finansdepartementet arbeider med en evaluering av skattereformen, og det er derfor ikke lagt opp til vesentlige endringer i beskatningen for 2011.

Samlede skatter og avgifter holdes omtrent uendret i forhold til 2010. Satsene i toppskatten endres ikke, og innslagspunktene holdes reelt sett på om lag samme nivå. Minstefradraget og personfradraget holdes også reelt sett

på samme nivå, det vil si at de justeres med anslått lønnsvekst.

Det er gjort et unntak for pensjonsbeskatningen, fordi pensjonsreformen trer i kraft i 2011. I statsbudsjettet er det foreslått å erstatte særfradraget for alder

og reglene om skattebegrensning for pensjonister med lav alminnelig inntekt med et nytt skattefradrag for AFP- og alderspensjonister på maksimalt kr 28.150. Det nye skattefradraget avkortes ved pensjonsinntekt over kr 158.650 og vil falle helt bort ved høye pensjonsinntekter. Fradraget avkortes ikke mot andre inntekter, f.eks. arbeidsinntekter. Det skal dermed bli enklere å kombinere arbeid og pensjon. Fradraget avkortes heller ikke mot ektefellens eller samboerens inntekt.

Det er videre foreslått endringer i eiendomsbeskatningen, slik at kommunene får anledning til å utvide beskatningen av næringsseiendommer, uten å måtte skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen. Utvidelsen gjelder blant annet tjenesteytende virksomhet, for eksempel hoteller, butikker og kontorer, i tillegg til næringsseiendom som i dag defineres som «verk og bruk». Kommunene vil fortsatt ha anledning til å skatlegge «verk og bruk» etter gjeldende regler.

Formuesverdsettelse av boligeiendom som leies ut i næring

I forbindelse med revidert statsbudsjett i vår ble det foreslått å innføre samme formuesberegning for boligeiendommer uavhengig av om de leies ut i næring eller utenfor næring.

Hittil har boligeiendommer som leies ut i næring blitt verdsatt til 40 % av kapitalisert utleieverdi, mens boliger som leies ut utenfor næring må anses som sekundærbolig, og skal verdsettes til 40 % av beregnet markedsverdi fra og med 2010, i samsvar

med nytt regelverk for formuesverdsettelse av boliger.

For å unngå at næringsbegrepet blir avgjørende for formuesfastsettelse

sen av utleieboliger ble det vedtatt at også boliger som leies ut i næring skal verdsettes etter reglene for sekundærboliger.

Arbeidsgiveravgift

- slutt på adgangen til å levere terminoppgaver via e-post

Etter frist for innlevering av 6. termin 2010 vil det ikke lenger være mulig å levere terminoppgaver via e-post til Oslo Kemnerkontor. Skatteetaten anbefaler alle å gå over til å levere via Altinn.

Avtaler mellom selskap og aksjeeiere

Aksjelovgivningen inneholder en rekke bestemmelser for regulering av transaksjoner mellom selskap og aksjonærer. Sentralt for lovgivningen er hensynet til kreditorbeskyttelse og likhetsprinsippet (beskyttelse av minoritetsaksjonærer). Bestemmelsene er derfor utformet med tanke på å begrense eiernes mulighet til fritt å disponere selskapets midler.

I denne artikkelen vil vi konsentrere oss om aksjeloven § 3-8 – Avtaler mellom selskap og aksjonær.

Hovedregelen i paragraf 3-8 er at avtale mellom selskap og aksjonær skal godkjennes av generalforsamlingen dersom selskapets vederlag/ytelse utgjør 10 % eller mer av selskapets aksjekapital.

Et av formålene med bestemmelsen er å sikre at det er tilstrekkelig likevekt mellom det som skal ytes og det som skal mottas etter avtalen. Det er derfor et krav om at styret skal sørge for at det utarbeides en redegjørelse for «at det er rimelig samsvar mellom verdien av det vederlaget selskapet skal yte og verdien av det vederlaget selskapet skal motta.»

Redegjørelsen skal bekreftes av revisor. Sammen med revisors bekreftelse skal redegjørelsen vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. Redegjørelsen skal uten opphold meldes til Foretaksregisteret, men den blir ikke offentlig tilgjengelig.

Saksbehandlingsregelen i aksjeloven § 3-8 gjelder alle avtaler – både eiers kjøp fra selskapet og selskapets kjøp fra eier. Det er verdt å merke seg at reglene også omfatter avtaler med styremedlemmer, daglig leder og nærstående til aksjeeier. For selskaper med bare en aksjonær er det et tilleggskrav om at alle avtaler mellom aksjonæren og selskapet skal nedtegnes skriftlig (aksjeloven § 6-13 3.ledd)

Eksempler på avtaler som kan være meldepliktige etter hovedregelen i § 3-8 er:

- › Aksjeeiers kjøp av datautstyr fra selskapet
- › Selskapets kjøp av kontormøbler (eks hjemmekontor) fra aksjonær
- › Selskapets kjøp/salg av kunst eller andre verdigjenstander fra/til aksjonær

Ugyldige avtaler

Avtalen vil ikke være bindende for selskapet før godkjenning fra generalforsamlingen foreligger, men det er ikke krav om at godkjenning i generalforsamling innhentes før avtale inngås. Dersom generalforsamlingen ikke godkjenner avtalen i ettertid, må aksjeeier betale eventuelt mottatt vederlag tilbake

til selskapet. I visse tilfeller kan også utbytteregele komme til anvendelse. Denne problemstillingen blir aktuell når selskapet har solgt til underpris (såkalt «maskert utbytte»).

Sentrale unntak

Aksjeloven spesifiserer noen unntak fra hovedregelen om krav til behandling i generalforsamling. Det viktigste unntaket er forretningsavtaler som inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet, og som inneholder pris og andre vilkår som er vanlige for slike avtaler. Videre er avtaler hvor selskapets ytelse/vederlag har en virkelig verdi som utgjør mindre enn kroner 50.000 unntatt fra kravet om behandling i generalforsamling (det er likevel en forutsetning at slike avtaler godkjennes av styret). Overdragelse av noterte verdipapirer til pris i henhold til offentlig kursnotering er unntatt fordi prisen er udiskutabel, og daglig leders og styremedlemmers lønn for det ordinære arbeidsforholdet er unntatt fordi slike avtaler er regulert i andre bestemmelser.

Eksempler på skille mellom meldepliktige avtaler og unntatte avtaler

I praksis kan det være vanskelig å skille mellom meldepliktige avtaler og unntaket for forretningsavtaler som inngås som ledd i selskapets vanlige virksomhet.

Lån til aksjeeier

Lån (i tråd med kravene i aksjeloven § 8-7) til aksjeeiere som er fysiske personer, vil normalt ikke inngå som et ledd i selskapers vanlige virksomhet. Med bakgrunn i dette vil slike avtaler kreve at saksbehandlingsreglene i aksjelovens § 3-8 følges, med mindre renteelementet i avtaleperioden utgjør mindre enn 10 % av selskapets aksjekapital.

Leieavtale

En eieer av et entreprenørselskap eier også et maskinselskap. Maskinparken leies ut til entreprenørselskapet med en ti års løpetid på avtalen. Leiesummen, som er inngått til markedsmessig pris, overstiger 10 % av aksjekapitalen

i begge selskaper. For maskinselskapet vil dette mest sannsynlig være en vanlig forretningsmessig avtale som omfattes av unntaket. For entreprenørselskapet blir imidlertid situasjonen mer uklar. Avtalen er antakelig helt nødvendig for å drive virksomheten, men den lange løpetiden gjør at transaksjonen ikke fremstår som vanlig. Etter vår oppfatning må derfor hovedregelen i aksjeloven § 3-8 følges i entreprenørselskapet.

I mange tilfeller kan det også oppstå problemer i forbindelse med vurdering av kravet om «pris og vilkår som er vanlig for slike avtaler». Eksempler på slike tilfeller kan være:

Støttelån fra aksjeeier

I enkelte situasjoner kan lån fra en aksjeeier være eneste mulige finansieringskilde. Ofte vil vilkårene i slike lån være gunstigere enn markedsmessige vilkår. Det gjelder for eksempel krav til sikkerhetsstillelse, og at renten ikke reflekterer den risikoen lånet innebærer. En uttalelse fra Justisdepartementets lovavdeling i 2008 slår fast at bestemmelsene ikke hindrer selskapet i å inngå en avtale der det vederlaget selskapet mottar er mer verdt enn det vederlaget selskapet yter. Slike lån fra eier til selskap vil derfor etter vår mening, kunne godtas uten at saksbehandlingsreglene i § 3-8 kommer til anvendelse.

Uvanlige transaksjoner

Det er ikke en forutsetning for å komme inn under unntaket om vanlige forretningsavtaler at det må finnes sammenlignbare avtaler. Det sentrale er om avtalen etter en helhetsvurdering fremstår som forretningsmessig begrunnet. Her vil prisen være et sentralt kriterium. Til tross for at transaksjoner er uvanlige, kan de derfor allikevel bli omfattet av unntaket.

Grensene for hva som kommer inn under unntakene i § 3-8 er uklare. Vi bistår gjerne våre kunder i vurderingen av om inngåtte avtaler faller inn under unntakene i § 3-8, eller om hovedregelen må følges for at avtalene skal være gyldige.

Lars Peder Eriksen
Statsautorisert revisor og siviløkonom

Lars Peder har vært ansatt i RSM Hasner siden 2004. Han er en del av vårt transaksjonsstøtteteam. I tillegg har han ansvar for gjennomføringen av revisjonen på flere store oppdrag. Han har også en rolle i selskapets faglige utvikling som medlem av vårt øverste faglige organ, Faglig Råd.

RSM Hasner

RSM Hasner er en totalleverandør av revisjonstjenester samt økonomisk og skattemessig rådgivning. Selskapet har mer enn 60 års erfaring fra det norske markedet. Selskapet er medlem i RSM International, en verdensomspennende organisasjon av uavhengige revisjons- og rådgivningsselskaper med ambisjoner om å være nummer én på det internasjonale SMB markedet.

Vi legger vekt på rask og personlig service – kombinert med høy kompetanse.

Tidligere utgaver av «RSM Hasner informerer» ligger på:
www.rsmhasner.no

Forberedelse til en vellykket og effektiv revisjon

Full utnyttelse av de såkalte PBC-listene (Prepared By Client) vil øke framdriften i årsoppgjøret og derved skape forutsigbare revisjonshonorarer.

PBC-listen er en oversikt over ønsket dokumentasjon fra klienten til revisor. Listen er vanligvis gruppert etter balansekonti og resultatkonti.

I flere år har vi benyttet PBC-lister som hjelpemiddel på våre største revisjonsoppdrag, men fra i høst vil vi utvide bruken til også å gjelde små og mellomstore selskaper. PBC-lister er et effektivt verktøy på flere områder; i samarbeidet med revisor, for innfrielse av lovkrav og i den interne styringen.

Listene er et nyttig verktøy i samarbeidet med revisor fordi de sikrer at revisor og revisjonskunden har sammenfallende oppfatning av hvilken dokumentasjon som må foreligge før regnskapet er klart til revisjon. Listene er et nyttig verktøy for å innfri lovkrav fordi de sikrer at alle spesifikasjoner og avstemminger pålagt i bokføringsloven foreligger.

I større selskaper og organisasjoner med flere ansatte på regnskapsområdet, vil listene være et godt hjelpemiddel i arbeidsfordeling og organisering av fremdrift. Listene er effektive både i tilretteleggingen av arbeidet gjennom året, i forbindelse med løpende revisjon, og i tilretteleggingen av arbeidet i den hektiske perioden etter nyttår, frem mot årsoppgjørrevisjonen. I disse selskapene anbefaler vi at regnskapsansvarlig har en gjennomgang av listene med ledelsen før oppstart av løpende revisjon/årsoppgjørrevisjon. Dette vil bidra til å sette fokus på hvem som er ansvarlig, og hvilke økonomiske og tidsmessige konsekvenser eventuelle mangler vil forårsake.

Listene er også godt egnet i tilfeller hvor regnskapsførselen er satt bort til eksterne byråer. Her vil listene bidra til å klargjøre hva som er ledelsens ansvar, og hva som er regnskapsførers ansvar. Ved bruk av

regnskapskontor anbefaler vi at ledelsen innhenter og gjennomgår PBC-listen og legger ved den informasjon de selv skal dokumentere (f.eks dokumentasjon av varelager, prinsipper for estimater for ukurans og delkredereavsetning, kopier av styreprotokoller etc.). Gjennomgangen vil også sikre at regnskapskontoret har utarbeidet den dokumentasjon og de avstemminger de tar betalt for å utføre.

PBC-listene er bygget opp slik at det først fremkommer hvilken generell

dokumentasjon som bør foreligge, og deretter en detaljert beskrivelse av hvilken dokumentasjon som bør foreligge for hver regnskapspost som den regnskapspliktige er pålagt å spesifisere og avstemme. Listen inneholder også en kolonne for synliggjøring av hvem som er ansvarlig for å fremskaffe dokumentasjonen og å avstemme posten, samt en kolonne for å signere for at dokumentasjonen foreligger og avstemmingen er foretatt. Vi anbefaler at det utarbeides to sett av dokumentasjonen og avstemmingene; en kopi til selskapet og en kopi til revisor.

En generell PBC-liste er lagt ut på våre hjemmesider.

Postadresse:
RSM Hasner AS
Vollsveien 13 C
1366 Lysaker

Besøksadresse:
Granfos Næringspark
Vollsveien 13, Bygg C
1366 Lysaker

E-post:
rsmhasner@rsmhasner.no

Hjemmesider:
www.rsmhasner.no
www.rsmi.com

Telefon: +47 67 52 88 00
Fax: +47 67 59 04 30
Revisornr./Foretaksnr.:
982 316 588 MVA